

Gehoorzamen

Jan Proos

Dit materiaal is onderdeel van het compendium christelijk leraarschap dat samengesteld is door het lectoraat Christelijk leraarschap van Driestar hogeschool. Zie ook www.christelijkleraarschap.nl.

Samenvatting	Artikel waarin Calvijn aangeeft dat kinderen hun ouders eerbied, liefde en gehoorzaamheid horen te bewijzen.
Bronvermelding	Proos, J.P. (2009) Gehoorzamen. In: Aan de slag met Calvijn, Bronteksten op school - deel 1 (pp. 97-98) Gouda: Lectoraat Onderwijs & Identiteit
Thema *	Inspiratiebronnen
Gebruik **	Hoofd/hart
Plaatsingsdatum	2009
Gerelateerde artikelen	n.v.t.
Trefwoorden	Eren

* In het compendium wordt al het materiaal verdeeld over de acht thema's van christelijk leraarschap: *onderwijs, inspiratiebronnen, leraar, leerling, leerstof, didactiek, schoolteam, leidinggevend*.

** Het materiaal kan gebruikt worden als onderbouwing en visievorming (*hoofd*), bezinning en reflectie (*hart*) of biedt concrete handreikingen en voorbeelden (*handen*).

Tekst 38 Gehoorzamen. Commentaar op Efeze 6:1

In alle eeuwen en op alle plaatsen is de verhouding tussen ouders en kinderen een dankbaar onderwerp van bespreking. De Bijbel doet ook uitspraken over dit onderwerp. Paulus schrijft aan christenen dat gehoorzaamheid en eerbied van groot belang zijn. Opvallend is dat hij deze oproep zet in een theologisch perspectief: als kinderen de ouders gehoorzamen, dan is dat ten diepste een gehoorzaamheid aan God. Calvijn is wel zo evenwichtig dat hij daaraan tegelijk verbindt dat de opvoeders daarbij zelf ook aan God gehoorzaam zijn.

Efeze 6:1 Gij kinderen! zijt gehoorzaam

Het woord 'eer' gaat verder dan de gehoorzaamheid. Waarom stelt Paulus dan hier gehoorzaamheid? Te weten: Omdat zij is een getuigenis van die eer, welke de kinderen de ouders schuldig zijn, en daarom eist hij ze voornamelijk. Bovendien is het zwaarder gehoorzaamheid te bewijzen. Want de menselijke natuur vliedt onderworpenheid, en wil zich niet wel onder eens anders geweld laten dwingen. De ervaring bewijst hoe zeldzaam deze deugd is: want onder hoevelen vindt men één die zijn ouders gehoorzaam is? Zo is dan in deze leer van Paulus een samenvatting: want hij neemt een deel voor het geheel; maar het voornaamste stuk wordt hier genoemd, hetwelk alle andere stukken medebrengt. In de Heere. Boven de wet van de natuur, welke onder alle heidenen aangenomen is, leert hij, dat de gehoorzaamheid van de kinderen ook door Gods autoriteit bevestigd is. Evenwel volgt hieruit, dat men de ouders zover gehoorzaam moet zijn, dat de eer en liefde, die men God schuldig is, daardoor geen hinder krijgje, welke de eerste plaats houdt. Want zo de onderdanigheid van de kinderen naar de inzetting van God, als naar haar regel geschikt moet worden: zo zou het een verkeerd ding zijn, wanneer iemand daardoor van God afgeleid werd. Want dit is behoorlijk. Dit is daarbij gesteld, om die wilde wreedheid te verhinderen, welke (gelijk wij gezegd hebben) bijna alle mensen van nature ingeplant is. Hij bevestigt dat het behoorlijk is, omdat het de Heere alzo geboden heeft. Want het betaamt niet te twisten of te twifelen hoedanig het is wat Hij gebiedt, Wiens wil de allerzekerste regel der rechtvaardigheid en betamelijkheid is. Voorts, dat hij uit de eer gehoorzaamheid bewijst, is geen wonder: want God vraagt naar de ceremoniën niet. Zo dan, onder het woord 'eer', vervat hij alle werken, waarmee de kinderen hun eerbied, liefde en gehoorzaamheid jegens de ouders bewijzen.

Vragen:

1. Hoe komen de woorden 'eren' en 'gehoorzamen' over in een huidige pedagogische omgang? Is er verschil tussen deze twee woorden?
2. Is het nog haalbaar in deze tijd de gehoorzaamheid in de opvoeding door te trekken naar de gehoorzaamheid aan God?
3. Kunnen de genoemde kernwaarden 'eerbied, liefde en gehoorzaamheid' als basis dienen voor een goed pedagogisch klimaat?
4. Welk beeld krijg je van een kind dat probeert zijn ouders te eren en te gehoorzamen?
5. Calvijn veronderstelt dat er een grens is in het gehoorzamen (*...zover gehoorzaam moet zijn, dat de eer en liefde, die men God schuldig is, daardoor geen hinder krijge...*) Geldt dat ook voor de verhouding leerling-leraar? Welke grenzen zou je noemen?
6. Moet je als leraar gehoorzaamheid verdienen of moet je het sowieso krijgen?